

Redacția
și
Administrația

Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124

Anunțurile se pri-
tesc după tarif.

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

R O M A N E S C

Abonament:

Pe un an Lei 160.—
Pe 1/2 an " 80.—
Pe 1/4 an " 40.—

Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320.—
Pe 1/2 an " 160.—
Pe 1/4 an " 80.—

Pentru America
Pe un an 2 dolari

Manuscrisele
nu se înapoiază.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

Uneltirile Sovietelor

preajma unui nou război mondial. Revoluțiile din China și Maroc vor fi urmate de un nou război mondial. — Pregătiri pentru un nou război mondial.

Revoluția din Maroc și în spele cea din China, lumea o deră ca rezultat al uneltirilor bolșevice rusești.

Rusia face intensivă propagandă de resvrătire a popoarelor în Europa, după cum am avut ocazie să vedem și în Bulgaria. Orient face și mai intensivă propagandă, după cum au dovedit unele țări interesate. Prin astfel de metode caută să atragă în contul său și statele europene, cari au rămas în Asia, ca la un moment dat să se poată folosi de ocazia războiului.

În Orient propaganda rusească a devenit foarte dibace, răsvrătind presa japoneză cu cele engleze și americane, iar în Maroc, franceze cu cele engleze.

În aceste împrejurări a ajuns în conflict latent Anglia cu Franța pe chestia revoluției din Maroc, unde rușii lucrău cu anglii și englezi. În orient în urma propagandei dezvoltate, Sovietele au ajuns în conflict mai puțin latent cu Japonia, America, Anglia și Franța, cari au interese mari în Asia.

Singură America este mai revătată în revoluția chineză, având în vedere, că nu vede cu ochii ei amestecul rivalei sale: Japonia în China. Prin urmare, fiind temându-și interesele, a ajuns în față în față Japonia cu America și Anglia cu Franța, pe cari mai propaganda rusească le mai are solidare în aparență. Se poate să că mai târziu vor ajunge la o înțelegere în privința acestor neînțelegeri latente, având în vedere pericolul propagandei bolșevice.

Ori cum stă însă chestia, din punct de vedere al acestor state, acestea sunt numai China și Marocul va profita. China și Marocul, până ce Marile puteri se vor înțelege, își vor recuceri independența și atunci roata lumii, din punct de vedere a politicii se va învârti altfel, având în vedere, că aceste colonii au început să miște pentru a se desubjuga de sub dominația streine.

În fine ar rămânea apoi America cu Japonia și Rusia cu Franța și Anglia, să se răfuiască, iscând un război mai mare, decât cel de acum 10 ani, dacă nu vor voi să împace cu situația creată, care este împiedicată de independența coloniilor, strugând puterea colonială a acestor mari puteri și dând libertate mai multor popoare, cari până în prezent, în continente sunt încă aproape în sclăvie obidiți. Frontul de desrobire deocamdată se întinde de la Occidentul Europei și până în Orientul Asiei,

terminându-se cu China. Extremele acestora sunt deja în luptă pentru independență, iar mijlocul frontului se bazează deocamdată pe propagandă și organizare, dar este sigur, că și acest mijloc va izbucni în scurt timp în revoluție pentru desrobire, formând un semicerc din Extremul Occident al Africei prin Arabia, India, până în China respective până în Siberia, Extremul Orient.

În preajma acestor evenimente evident, deocamdată toată lumea nu poate rămânea, decât în expectativă amenințătoare, luând unele state numai dispoziții de formă, ca să se intimideze reciproc.

Deocamdată este o ceartă similiară cu cea a câinilor, cari se ceartă prin gard, dar să sară gardul nu îndrăznește nici unul, fiindu-i frică de celalalt!

V-M.

Salubritatea Clujului

Murdăria și taraba Rudolf Mosse cu afișajul. În atenția primăriei.

In ultimul timp au început să apară în locurile cele mai frumoase ale orașului niște table de reclame ale societății Rudolf Mosse și cari contribuie la pocirea străzilor și așa destul de murdare.

Publicul discută cu indignație aceste metode de reclame, introduse de firma streină Rudolf Mosse aici la noi cu aprobarea consiliului comunal și scandalizarea publicului românesc este cu atât mai mare, cu cât afișajul s'a încredințat unei firme streine intereselor românești, care prin metodele sale poartă tot ce e frumos în orașul acesta, sub egida consiliului orașenesc, ca la tarabă.

Este interesant, că firma a uneltit pe toate căile, ca să ia dreptul de afișaj al orașului Cluj, dela Sindicatul Presei Române din Ardeal și Banat, și după cum se vede, i-a și reușit, — în parte planul.

Ne întrebăm însă: până unde ne merge toleranța? Ori consiliul comunal are vr'un interes de tolerață și pocirea orașului în așa hal?

M.

Fericirea în America

În atențiunea acelor, cari doresc să plece în America. — Trailul și câștigul. — Posibilitatea de plasare.

Doritori de a pleca în America sunt foarte mulți și în prezent la noi, cu toate că s'a limitat intrarea în America.

Pentru a servi întrucâtva acelor, cari doresc să plece în America cu toate acestea, ne simțim datori să le dăm câteva lămuriri, pe cari le avem dela mai mulți particulari din America.

Aceia cari pleacă în America fără să aibă viza americană pentru a se plasa acolo, nu ajung, decât în Brazilia, unde abia își târăgănesc viața de pe o zi pe alta, lucrând munca cea mai brută de sclav aproape, ca și negrii, la câmp. În schimb n'au decât mănecarea care este destul de mizerabilă.

Pușinii emigranți, cari reușesc să intre în Statele-Unite, având autorizație americană în acest scop, de asemenea nu se prea pot plasa bine, având în vedere, că mașinile moderne, cari se folosesc la lucru acolo, înlocuiesc aproape complet munca lucrătorilor, iar funcționari și altfel de oameni calificați sunt destui și în America.

Pentru a evidenția că americanii nu prea au lipsă de lucrători, este destul să amintim, că chiar și fundamentul caselor, îl sapă mașini și lângă aceste mașini nu prea trebuie, decât un mașinist și câte un ajutor. Cele mai multe case însă se construiesc mobile, putându-se muta dintr'un loc în altul, după plac, pereții, plafonul, coperișul și podelele putându-se desface fiecare

în parte. Toate acestea însă se fabrică cu mașini și deci nici la aceste nu este nevoie de lucrători. Ba nici la lucrul de câmp nu se prea folosesc oameni, pentru că aratul, sămănatul, seceratul și toate se fac cu mașini moderne și practice, pe lângă cari numai mașiniști se angajază. Singura plasare se mai găsește pe la unele fabrici, dar fabricile angajază mai mult lucrători specializați, adică lucrători, cari se pricep la vr'o meserie de a fabricii respective. Aceste fabrici însă deocamdată au destui lucrători.

Americanii, aproape toți au case moderne, proprii, cu baie, prânzitor, dormitor etc. Servitoare nici chiar clasa mijlocie nu ține, pentru că toate lucrurile de casă le fac nevestele sau alte persoane din familie, la fiecare casă.

La târguit nu merge nimenea, pentru că toate alimentele se comandă telefonic, având fiecare casă telefon și la fiecare casă trimițându-se cele trebuincioase prin oamenii firmelor respective. Spălătorul rufelor etc. se aranjează iar cu mașini și și usucatul.

Câștigul pentru lucrători nespecializați nu este satisfăcător. Singura întreprindere, la care se poate câștiga mai bine, este cea de automobile „Ford” din Detroit. Aici se poate câștiga la zi câte 6—8 dolari, dar aceștia trec pentru hrana zilnică aproape toți.

Iată deci cum se pot feri în ziua de azi în America, aceia, cari reușesc să ajungă în acest timp.

Reorganizarea Camerelor de comerț

Alegerea nouilor comitete. — Votarea și membrii.

Lucrările pentru reorganizarea camerelor de industrie și comerț sunt în curs, listele votanților alcătuiindu-se cu cea mai mare sârguință.

Legea nouă de reorganizare a camerelor de industrie și comerț, prevede câte 40 membri, în felul propus de către camere.

Camera de industrie și comerț din Cluj în această privință de asemenea și-a făcut propunerea.

Dintre comercianți s'au propus 23, dintre cari 5 manufacturieri, 5 alimentari, 5 mici comercianți, 4 factori financiari, 1 chimist etc. Dintre industriași s'au propus 16, dintre cari 13 mari și 3 mici industriași.

Industriași de altfel nu sunt mulțumiți cu această propunere, pretinzând un număr egal cu al comercianților, iar micii industriași și comercianți, pretind un număr mai mare pentru reprezentarea lor în comitete.

Ravagiile ploilor

S'a distrus recolta. — Inundarea satelor. — Daunele.

Ploile dese în ultimele zile au devenit dezastruoase pentru recolta, căreia îi mai lipseau câteva zile călduroase, ca să poată fi recoltată. Ploile torențiale cari au adus ghiață, aproape cât ouăle de găină și cari au provocat cele mai mari daune, au fost în Săcuime, apoi între Zălau și Gherla și în fine în Galați și județul Covurlui. În aceste regiuni a fost inundată întreaga recoltă în nămol, după ce a fost distrusă și doborâtă la pământ de ghiață.

Recolta promitea să fie foarte bogată, încât, după cum se spune, de 10 ani n'a fost așa recoltă bună. Potopurile însă n'au lăsat nimic în urmă distrugând și fânețele. Gospodarii cu averi mari au ajuns astfel săraci lipiți pământului.

În unele locuri ploile au mănânat chiar și case.

În Bihor, în Banat și în alte județe din regat și Basarabia de asemenea au cauzat mari daune ploile.

Consiliul de miniștri, având în vedere daunele cauzate agriculturii și cari daune se urcă la mai multe milioane lei, a hotărât să-i despăgubească pe agricultorii dăunați.

— **Un război anglo-chinez.** În cercurile politice se svonește, că Anglia se pregătește să declare război Chinei, conflictul devenind acut. La Anglia se va asocia și Japonia și eventual Franța, dar America probabil va rămânea neutră. Rusia caută să sprijinească pe chinezi și astfel se va isca un nou război mondial mai mare, avându-se în vedere alianțele încheiate între diferitele state și interesele altor state, cari ar căuta să se folosească de ocazia pentru stărpirea cîmpului bolșevic.

Abonament străinătate un exemplar 4 Lei.

Banditismul în Mănăstur

Un copil terorizează întreg Mănăsturul. A omorât doi oameni, iar vre-o 12 a rănit. — În loc de pedeapsă - protecție?

Din Mănăstur ni-se semnalează următoarele foarte ciudate lucruri:

Un băiat de vre-o 18 ani, cu numele Albu Gavrilă, al manuatorului dela circ. VI. afirmative încurajat de către tatăl-său și de frații săi, dintre cari unul, fost căraș de nisip, actualmente funcționar la Primărie, — a început în ultimul timp să terorizeze întreg Mănăsturul și cu toate aceste autoritățile până în prezent, n'au luat dispoziții eficace, contra acestui băiat.

În ultimul timp, în 28 Iunie a. c. acostând lumea, care venea dela o petrecere dansantă eșind dela cărciumă pe stradă cu un cuțit în mână, țipa în gura mare: „Eu sunt băiatul căpitanului dela circ. VI. Vreau să beau sânge de om, căci din zece oameni am mai beut și dintre aceștia doi au trecut pe lumea cealaltă, iar opt au rămas răniți de moarte“.

Pentru aceste crime a fost condamnat la 6 luni închisoare, dar pedeapsa, fiind trimis la vitele închisoarei, a făcut-o mai mult acasă.

În seara de 28 Iunie de asemenea a rănit trei băiați, dar sancțiuni corespunzătoare nu s'au luat contra lui.

Pe aceia despre, cari crede, că vreau să-l denunțe, cu ajutorul lui tatăl-său îl cheamă la circ. VI. când nu sunt acolo factorii competenți și îl terorizează, ca să nu facă denunțuri.

Purtarea acestui băiat criminal scandalizează întreg Mănăsturul, încât în fine ar fi timpul, ca autoritățile să-i tale pofta de-a mai bea sânge, încartiruindu-l la locul său, pe câțiva ani, pornind cercetări, pentru asigurarea liniștei mănăsturenilor. M.

Excursia în Munții Apuseni a asociației de turism

„La Drum“ din Arad

Târgul de fete depe muntele Găina va fi în 19 Iulie.

În Arad s'a înființat o asociație de turism: „La drum“, care organizează pentru luna Iulie excursii în Munții Apuseni. Se vor vizita: târgul de fete depe Găina, casa și muzeul Avram Iancu din Vidra și Ghețarul dela Scărișoara.

Programul este următorul: **Vineri în 17 Iulie:** Plecarea cu trenul spre Hălmeagiu, Baia de Criș, Vascău sau Câmpeni. **Sâmbătă:** Ascensiunea muntelui Găina. Seara convenire socială, îngrijirea de adăposturi peste noapte. Dormim în liber pe lângă focuri, sub corturi sau în baracă. **Duminică:** Asistăm la desfășurarea târgului până la orele 14, când coborâm spre Vidra și vizităm casa și muzeul Avram Iancu. Dormim în Vidra de Sus. **Luni:** Plecăm din Vidra spre Gârda de Sus, unde poposim peste noapte. **Marți:** Urcăm la ghețar și vizitându-l, după amiazi plecăm spre Lăpuș, unde dormim peste noapte. **Miercuri:** Urcăm muntele spre Piatra Grăitoare, traversăm de-alungul culmea despărțitoare de ape a Bihorului pe o distanță de 17 km. trecând și peste cel mai înalt pisc al ei, Cucurbeta, de 1849 m. altitudine.

La această excursie se poate porni din patru stațiuni de cale ferată: Hălmeagiu și Baia de Criș, dinspre Arad-Brad; Vascău, dinspre Beiuș-Oradea-Mare; Câmpeni, dinspre Turda-Cluj.

Participanții din toate patru direcțiile se vor întâlni în Găina și urmează împreună excursia până la ghețar. De aici grupul Câmpeni se întoarce spre

casă — iar celelalte mai continuă împreună până la Piatra Grăitoare. De aici grupul Vascău coboară spre Poiana, apoi cu trenul industrial spre Vascău, Beiuș, Oradea-Mare. Grupul Hălmeagiu și Baia de Criș coboară împreună până la Hălmeagiu, din Brusturi vre-o 17 km. cu trenul industrial, de unde pornesc spre Arad, ori în direcția opusă a aceleiași linii spre Brad.

Traian Mager prof.
vpreș. Asoc. de Turism „La Drum“.

Către Domnii Judecători, Advocați și studenți în drept

La Librăria A. ANCA Cluj se află de vânzare următoarele cărți juridice:

Compendiu de drept Civil de Dr. Anca	135.—
Compendiu de Carte funci-duară de Dr. Anca	60.—
Procedura de concordat forțat de Dr. Anca	80.—
Legea falimentului de Dr. Anca	80.—
Legea de execuție de Dr. Bartha	75.—
Vademecum rom. mag. de Dr. Köves	60.—
Criza Valutară de Dr. Șerban	35.—
Journal de termene Advocațiale	100.—

— Cu ocazia pelerinajului la Roma al catolicilor din România se pune la îndemâna pelerinilor o „călăuză“ a drumului pe care cei interesați o pot comanda depe acum la librăria Anca Cluj. Lei 30.

În atenția femeilor!

În editura Al. Anca din Cluj a apărut o broșură foarte bine îngrijită cu modele de țesături românești datorită dnei Maior Chodora, profesoară. Această broșură costă 65 Lei plus 5 lei porto.

Informațiuni

— Direcțiunea Uzinelor Electrice ale orașului Cluj, aduce la cunoștința on. public consumator, că în ziua de 12 Iulie a. c. din cauza reparațiilor extraurgente dela Uzina Someșul-Rece la conductele forțate și baraj, dela orele 6 dimineața până la orele 2 p. m. nu se va servi curent.

— În Dâmbul Rotund din Cluj s'a surpat mina de pietriș și nisip Gabányi, înmormântând doi oameni. Autoritățile ajutate de armată, a ajutat la lucrările de salvare, scoțând victimele de sub mine.

— Luptele în Maroc continuă să înregistreze succese pentru rif-cabilii, cari sunt în ocuparea capitalei rif-cabile Fez dela francezi.

— Linia electrică Ploești—București, deocamdată nu se construiește, după cum s'a plănuit, începerea lucrărilor amânându-se.

— Mica Antantă și-a amânat pentru Noemvrie conferința, care era să aibă loc zilele acestea la Praga.

— Imprumuturile bancare, cari într'un timp nu se prea acordau și erau foarte scumpe, urcându-li-se interesele chiar și până la 50%, în prezent au început să se ieftinească, încât au ajuns să se acorde și cu 20—24%. La unele bănci însă și acuma se acordă și cu 36—42%. Se speră însă, că proiectul de lege, care reglementează dobânzile la maximum 20% va soluționa favorabil și această chestie.

— Căminul studențesc „Petran“ din str. Bisericei Ortodoxe, care în era maghiară a dat adăpost altor studenți români săraci, fiind singurul cămin românesc în a ele timpuri — în urma deselor ploii și neglijența autorităților competente, s'a dărâmat Joi noaptea înmormântând sub ruine mai mulți chiriași, cari însă au reușit să scape mai puțin sau mai mult răniți după un timp de vre-o 4—5 ore.

— Noile ore de închidere la Cluj. Prefectura Poliției Cluj, în înțelegere cu reprezentanții organizațiilor economice, pentru Cluj, în conformitate cu legea reglementării muncii, a stabilit, ca în zile de lucru întreprinderile industriale și comerciale, biu-rourile etc. cu salariați, să-și suspendeze lucrul între orele 1—3 p. m. și după orele 7 seara, cu excepțiunea celor de prima necesitate. În ajunul sărbătorilor însă seara se pot ținea deschise până la orele 9. Sărbătorile sunt zile de repaos, cu Duminecile, în cari numai cofetăriile, bonboneriile, cafenelele, restaurantele, atelierile de fotografie și întreprinderile, cari au mărfuri ce devin defecte în decurs

de 24 ore. Aceste rămân după normele vechi. În afară de aceste mai au drept să-și deschis în sărbători, însă numai până la orele 10, prăvăliile, cu alimente (carne, pâine, fructe, zarzavaturi etc). Băcăniile se închid zilnic la orele 1 $\frac{1}{2}$ până la 3 $\frac{1}{2}$, iar seara la orele 8. Contravenienții se pedepsesc cu 500—10.000 lei amendă. Aceste sunt deci orele de închidere și nu cele publicate zilele trecute în „Ellenzék“ și „Keleti Ujság“.

Elkuwa Elias Goldenfurn

vanzător ambulant militar sărac bolnav, reformat din armata română, roagă onoratul public ca să binevoiască cu toată mila a face

CUMPĂRAREA OBIȘNUITĂ

mărfuri: fructe, zaharicole, ciocoladă și prăjituri, când se va prezenta cu cerere de cumpărare și mulțumire cu sărutările mânelor Domnului și Cuconului.

Grăbiți la Restaurantul

Esperanto

Abonament lunar 990.

Cupoane de mâncare. Grădini de vară.

Cea mai mare firmă românească din Ardeal Alexandru Anca, Cluj

Fabrică de clopote. Mare depozit de Ornate, icoane și cărți bisericești. Fondat 1908. Mare Librărie și Tipografie. Fondat 1908.

Nou! O nouă Carte de Rugăciuni. Nou!

Cu onoare Vă anunțăm, că am pus sub tipar în ediția mea, și va apărea în curând cea mai nouă și împrejurărilor actuale cea mai potrivită carte de rugăciuni, învățături creștinești și cântări, intitulată:

„CĂRAREA FERICIRII“

întocmită din cărțile rituali a Bisericii din orient și alte cărți de pietate de George Mânzat preot în Dej, cu aprobarea Preasfințitului Domn Dr. Iuliu Hossu episcop și a Ven. Ordinariat de Gherla sub Nr. 581—1925.

Această carte de un conținut bogat e întocmită astfel, încât să poată servi spre îndestularea lipselor sufletești a credincioșilor de toată categoria.

E cea mai potrivită carte pentru elevii din școlile medii, normale, primare, școlile de adulți și de meserii, pentru cantori, militari, poporul de rând dela sate și orașe de ambele confesiuni.

Intellectualii nostri iubitori de biserică, vor afla în urmă într'ansa, cartea cea mai acomodată pentru trebuințele lor sufletești, iar damele pe lângă toate acestea ce nobilitează și înfrumusețează sufletul unei femei, — vor putea avea cartea cea mai elegant executată dintre cărțile de rugăciuni românești apărute până acum.

Conține capitolele următoare:

Despre rugăciuni. (Învățături). Rugăciuni de dimineață. Rugăciuni la Mănecat. Despre S. Liturghie. (Învățături). Rugăciuni la s. Liturghie. Urmarea s. Liturghii. Rugăciuni la Însărat (vecerne). Rugăciuni de seară. Despre Taina Pocăinții. (Învățături). Rugăciuni înainte și după Mărturisire. Cei șapte ps. penitențiali. Despre s. Taină a Cuminecăturii. Învățături despre s. Taină a Cuminecăturii. Meditație despre s. Cuminecătură.	Rugăciuni înainte și după s. Cuminecătură. Rugăciuni ocazionale. Cinstitul Paraclis a Pr. V. Maria. Canon de mângâiere către Domnul Nostru Isus Hristos. Troparele și condacele Învierii. Troparele și condacele sărbătorilor. Pricese. Troparele morților. Colinzi și cântece de stea. Viersuri la morți. (Viersul lui Lazar... C. lacrimi și flori. Cântare de smerenie către Domnul Nostru Isus Hristos.
---	---

Se pregătesc în următoarele ediții (legături):

Legată în hârtie fină broșată bucata	Lei 50.—
Legată în hârtie tare carton bucata	65.—
Legată în pânză fină cu cruce aurită bucata	120.—
Legată în Piele Lux și tipărită pe hârtie velină buc.	240.—

În interesul propriu rog să faceți comanda de pe acum deoarece se pregătesc în număr limitat.

La comenzi până la 10 exempli.

primiti 5% rabat reducere.

Cu stimă
Alexandru Anca
librar — Cluj.

Preț Curent pentru Ornamente bisericești:

Oddăjii (Vesmintele preoțești) constă-tătoare din:
1 Felon, 1 Epitrafir, 2 Aere, 2 Mănecuțe, 1 Brâu, 1 Acoperitor de sf. potir, în diferite motive și colori din damast de mătase în calități deosebite cu prețul de 8000—25000 Lei.
P r a p o r i:
În diferite culori 90 cm. lat 120 cm. lung cu două chipuri sfinte pe două părți văpsite pe pânză chipul după dorință are 3—4 tăieturi cu posomant auriu sau argintiu prețului unui prapor dela 3000—6000 Lei fără ruda.
Mustre de stofe pentru oddăjii sau prapori se trimit numai contra 200 Lei anticipați.
La restituirea mustrelor să predați bare